

Rettevejledning til

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2013

Erhvervsret

kandidatfag

26. juni 2013

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Spørgsmål 1

De tre dispositioner skal alle bedømmes i forhold til konkurslovens regler om omstødelse. Uanset hvilken omstødelsesregel der måtte blive anvendt, kan det indledningsvis konstateres, at dispositionerne vil ligge inden for fristen for omstødelse, da de er foretaget kun 14 dage før konkursdagen som er fristdagen (der er ikke nævnt nogen forudgående periode med forsøg på rekonstruktion) jf konkurslovens paragraf 1

Salget af liften er sket til et beløb noget under liftens markedsværdi. Som udgangspunkt er der ikke noget forkert i at gøre en "god handel" - der forlyder ikke noget om, at der er andre mellemværender mellem de to, så de mulige omstødelsesmuligheder vil være, at der skulle ligge et gaveelement i overdragelsen eller at dispositionen jf konkurslovens paragraf 74 utilbørligt har unddraget liftens reelle værdi fra at tjene til fordringshavernes fyldestgørelse.

Selv om prisen er lav er der ikke noget i opgavens begrænsede oplysninger, der tilsiger, at der skulle være tale om en gave - der er ikke noget der tyder på at parterne kender hinanden, og at give en gave til en totalt fremmed virker næppe sandsynligt. Endelig kan opgavetekstens ordlyd lægges til grund, og der står at liften blev solgt ikke givet/foræret.

Med hensyn til en utilbørlig unddragelse, er det dels tvivlsomt om en difference mellem salgsprisen og markedsprisen på 15.000 kr. kan siges at være utilbørlig, dels vides det ikke om Arne rent faktisk blev insolvent ved dispositionen og endelig forekommer det nærmest umuligt at løfte bevisbyrden for at Ole under de foreliggende omstændigheder skulle være i ond tro om såvel insolvens som utilbørlighed, når han i øvrigt ikke har haft noget med Arne at gøre. Konklusionen må blive, at denne disposition ikke kan omstødes.

For så vidt angår lånet forlyder det ikke, om lånet var forfaldent, så det må lægges til grund at lånet ikke var forfaldent. Dermed er der tale om betaling før normal betalingstid, hvilket er omstødeligt jf konkurslovens paragraf 67. Konsekvensen heraf er der ikke spurgt til, men den vil være at banken må betale beløbet tilbage til konkursboet og evt rette krav mod kautionisten.

For så vidt angår håndværktøjet er det udtrykkelig nævnt, at der er tale om en gave - det er ikke omtalt som en lejlighedsgave i anledning af fx fødselsdag eller lignende - så der må siges at være tale om en ekstraordinær gave, som vil være omstødelig efter konkurslovens paragraf 64. Det har i dette tilfælde ingen særskilt betydning, at sønnerne i konkurslovens forstand er nærtstående, da gaver til hvem som helst kan omstødes, når de gives 14 dage før fristdagen.

Spørgsmål 2

Onkelen har lånt Ole de 400.000 kr. og har naturligvis krav på at få lånet tilbagebetalt uanset gældsbevets status. Spørgsmålet er så om Ole også kan være nødt til at betale til Money Invest. Der er tale om et omsætningsgældsbev jf. gældsbevetslovens paragraf 11 stk. 2 nr. 4 og Money Invest har fået det i hænde af omsætningsvejen - ved at købe det af Peter - der fremtræder som berettiget i følge påtegningerne på gældsbevets. Dermed er de berettigede til at gøre fordringen gældende jf. gældsbevetslovens paragraf 14 stk. 2 og paragraf 13 uagtet at Peter manglede ret til at råde over gældsbevets. Alt dette forudsætter at Money Invest er god tro med hensyn til Peters manglende råderet – i opgaven er der ingen oplysninger der peger i retning af at der skulle foreligge ond tro, så dermed vil Money Invest kunne kræve betaling af de 400.000 kr. som gældsbevets lyder på. Fremføres der en logisk begrundelse for ond tro – vil den modsatte løsning være den rette.

Spørgsmål 3

Varemærker skal for at kunne registreres efter varemærkeloven jf. dennes paragraf 13 stk. 1 have fornødent særpræg. Dette betyder jf. lærebogen s. 586 at simple grafiske former som for eksempel en indramning ikke kan registreres som varemærker - det samme vil gælde et tomt kvadrat uanset hvilken farve det måtte være udfyldt med, da det jo reelt bare er en indramning af ingen ting. Ingen kan få selvstændig ret til en geometrisk figur. Den gode student kunne tilføje at der dog ikke er noget som hindrer Ole i at tage varemærket i brug - han vil blot ikke kunne hindre andre i at gøre det samme.

Spørgsmål 4

Den udbrændte Polo havde på tidspunktet for branden en given handels/markedsværdi. Den som er ansvarlig i følge de almindelige erstatningsregler skal erstatte det ødelagtes værdi - forstået som genanskaffelsværdi - på tidspunktet for ødelæggelsen. Det samme vil gælde for forsikringsværdi - en kaskoforsikring på en bil er en skadesforsikring og ikke en summaforsikring - det vil sige forsikringsværdi betaler det som genanskaffelse af en tilsvarende bil og ikke en ny bil koster jf. forsikringsaftalelovens paragraf 37. I begge tilfælde må det antages, at markedsværdien af Poloen er 110.000 kr. siden det er det beløb, forsikringsværdi udbetaler. Skulle værdien være en anden, vil det være dette beløb, som skal udbetales. Hjemmelen er forsikringsaftalelovens paragraf 37 som anført og de almindelige erstatningsregler.

Spørgsmål 5

En bil er løsøre. Forholdet skal bedømmes efter reglerne om ejendomsrettens overgang. Bilen har været overdraget til Ole til reparation og deraf følgende opbevaring og er af den vej videreoverdraget til den nuværende og seneste erhverver. Den almindeligt gældende hovedregel er, at den oprindelige ejer kan vindicere i denne situation, hvor Oles handling kan sidestilles med et tyveri. Den oprindelige ejer kan således kræve bilen udleveret fra Bjarne. Det forhold at den oprindelige ejer har været syg kan ikke sidestilles med en sådan uforsigtighed fra ejerens side, at der skulle nås et andet resultat, og ganske særligt ikke når det drejer sig om et motorkøretøj, hvor hver enkelt erhverver vil være i ond tro, eftersom de ved at tjekke bilbogen kunne have gjort sig bekendt med, at den, de erhvervede bilen fra, ikke var bilens rette ejer.

Spørgsmål 6

Spørgsmålet er om de nedslidte bremses er en mangel, og hvis ja i hvilket omfang manglen kan gøres gældende over for sælger af bilen. Grete er en privatperson som køber bilen af en forhandler - dermed er der tale om et forbrugerkøb jf. købeloven paragraf 4a. Om der foreligger en mangel, må

bedømmes efter købeloven paragraf 76. Umiddelbart vil man vurdere, at bilen er af en ringere beskaffenhed end forventeligt, når den ikke kan bremse. Det skal dog tages i betragtning at bilen er 6 år gammel og det må forventes at en bils bremses slides over tid for til sidst ikke at virke ordentligt. Det må også tages i betragtning at bremserne har virket på købstidspunktet - hvor de uanset bilens alder skal virke og der er nu gået 8 måneder efter købet. - så alt i alt må det siges at der er tale om almindeligt slid og ælde som vil indtræffe ved enhver bil af en vis alder, og dette tidspunkt kan meget vel være efter 6 år. Og dermed kan de nu nedslidte bremses ikke gøres gældende som en mangel med mindre sælger decideret har indestået for deres funktionsdygtighed. Det havde naturligvis forholdt sig helt anderledes, hvis der var tale om køb af en fabriksny bil.

Spørgsmål 7

Udlægshaver tinglyser sin rettighed først nemlig den 11. maj, hvorefter pantkøber tinglyser sin ret den 14. (Anmeldelsesdagen regnes som tinglysningsdag jf tinglysningsloven paragraf 25.) I følge tinglysningsloven paragraf 1 skal rettigheder over fast ejendom tinglyses for at opnå beskyttelse. Og i følge stykke 2 skal en aftaleerhverver eller en kreditor tinglyse sin ret for at fortrænge en utinglyst ret, hvilket er det, parkeringsmyndigheden gør.

En aftaleerhverver skal ligeledes i følge paragraffens stykke 2 tinglyse sin ret i god tro om en eventuel kolliderede rettighed. Modsætningsvis er dette ikke gældende for en kreditor/udlægshaver, som altså kan tinglyse sin ret i ond tro om andre rettigheder og alligevel opnå den bedste prioritet, hvilket altså vil være tilfældet for parkeringsmyndigheden i denne sag.

Spørgsmål 8

Den besked som Mikkel modtager, må betragtes som et tilbud om at kunne arbejde ekstra mod forhøjet vederlag, idet Ole i følge opgaveteksten afventer et svar - og der er således ikke tale om en tjenestelig ordre, som bare skal efterkommes. Rent aftaleretligt er der jf aftalelovens princip ikke indgået en aftale før der forligger accept af et fremsat tilbud. Der er fremsat tilbud via SMS og der svares via mail. Dette er i sig selv ikke et problem, idet der ikke i aftaleloven er krav om at tilbud og svar fremkommer i samme medie. Der er ikke anført noget i opgaven om en eventuel acceptfrist, men som opgavens tekst er formuleret, må det lægges til grund, at der skal svares ret hurtigt og således inden for den frist der vil kunne beregnes jf aftaleloven paragraf 3. Svaret er imidlertid ikke overensstemmende, idet Mikkel kræver 60 % ekstra imod de 50%, der var nævnt i tilbuddet. Der er derfor jf aftaleloven paragraf 6, stk. 1 tale om afslag i forbindelse med et nyt tilbud. Det nye tilbud ser Ole aldrig og accepterer det derfor ikke - og der foreligger således ikke nogen aftale. Mikkel har derfor i følge aftaleloven ikke noget krav, idet Ole aldrig har accepteret at ville honorere ham, og hans oprindelige tilbud er afslået af Mikkel, således at han ikke er bundet af det.

Mikkel er således mødt op på sin arbejdsplads uden for normal arbejdstid og har udført et stykke arbejde uden at dette er aftalt med arbejdsgiver. Så med mindre, der måtte findes en overenskomst eller anden grundlæggende aftale i ansættelseskontrakten, der giver mulighed for sådan egen tilrettelæggelse af arbejdet fx i form af flekstidsaftale eller lignende, vil Ole ikke være forpligtet til at honorere det udførte arbejde. Omvendt er der erlagt et stykke arbejde, som ellers har skulle udføres på et andet tidspunkt og på den måde vil Ole formentlig stå sig bedst i det lange løb ved frivilligt at acceptere at betale i et eller andet omfang.

Spørgsmål 9

Bilen brænder fordi den udstrømmende benzin antændes. Den umiddelbare skadevolder er mekanikeren, ikke fordi benzinslangen ryger af - det må anses som en ting, der også vil kunne ske for bonus pater, når man står og "roder" med en benzinpumpe, men fordi han handler culpøst ved at stå og ryge samtidig med, at han arbejder med benzin. Der er direkte årsagssammenhæng fra

rygningen til skaden - den udbrændte bil - idet cigaretten sætter ild på benzinen, der brænder bilen. Den pågældende skade er fuldt ud adækvat, idet det kan påregnes at rygning i forbindelse med mulige benzindampe eller benzin vil kunne føre til brandskader, herunder på biler, der er på værkstedet. Der foreligger selvfølgelig hverken accept af risiko eller egen skyld hos skadelidte, som må forvente at værkstedet har ordentlige sikkerhedsforanstaltninger og i øvrigt kan passe på bilen. Der foreligger ikke nødret eller andet der skulle kunne begrunde ansvarsfrihed eller nedsættelse for skadevolder. Mekanikeren er jo ansat hos Ole og derfor kommer DL 3-19-2 på tale, idet der er udvist culpa i tjenesten - hændelsen sker i normal arbejdstid og der er tale om et helt almindeligt regulært ansættelsesforhold. Det kan kort overvejes om rygningen skulle kunne betragtes som et abnormt skridt, der kunne fritage arbejdsgiver for ansvaret, men konklusionen må være at handlingen ikke har en karakter, der bringer den ind under dette begreb. Ole vil således som arbejdsgiver ifalde ansvar over for bilens ejer.

Jf. lærebogen side 271 vil arbejdsgiveren hæfte for skaden og er altså den som skadelidte primært kan holde sig til. Efter erstatningsansvarslovens paragraf 23 kan arbejdsgiver evt. gøre regres mod den ansatte mekaniker hvis det findes rimeligt bl.a. på baggrund af den udviste skyld. At ryge mens man arbejder, hvor der er benzin virker groft uagtsom, og dette vil kunne begrunde en hel eller delvis regres fra arbejdsgiverens side. Her er det argumentationen for eller imod regres der er afgørende.